

ณ กาลครั้งหนึ่ง
ที่ จังหวัดน่าน
๑๗-๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

โดย

วันชัย ภู่งาม

ณ กาลครั้งหนึ่ง ที่ จังหวัดน่าน ๑๗-๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

ขอนอบน้อมแด่พระผู้มีพระภาคอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์นั้น

ระหว่างวันที่ ๑๗-๒๐ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๕๗ ดร.อนุสรณ์ กุศลวงศ์ ได้กราบเรียนเชิญ ท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์ เพื่อไปพักผ่อน ที่ อำเภอปัว จังหวัดน่าน โดยมีสมาชิกชมรมบ้านร่มมะ มศพ. ร่วมเดินทางไปด้วย คณะแรกเดินทางด้วยรถทัวร์ในเช้าวันที่ ๑๗ ถึงที่พักในปัว เวลาเย็น สำหรับท่านอาจารย์และอีกคณะหนึ่ง ได้ออกเดินทางโดยเครื่องบินในตอนสายของวันที่ ๑๘ ถึงท่าอากาศยานจังหวัดน่าน ราว ๑๑.๓๐ น. ส่วนข้าพเจ้า สม่ครใจขับรถไปเองกับลูกสาว พร้อมด้วยพี่หนู (อัณณณิ) พี่ตึกแก (วรรณวิไล) โดยออกเดินทางจากกรุงเทพฯ ราว ๆ ๘.๓๐ น. ของวันที่ ๑๗ ระหว่างทางได้แวะเยี่ยมชมวัดพระศรีรัตนมหาธาตุวรมหาวิหาร และรับประทานอาหารกลางวัน ที่จังหวัดพิษณุโลก

หลังจากนั้นได้เดินทางผ่านจังหวัดพิจิตร อุตรดิตถ์ แยกเด่นชัย เลี้ยวขวาผ่านจังหวัดแพร่ถึงอำเภอเมือง จังหวัดน่าน ราว ๆ ๑๗.๓๐ น. เข้าที่พักที่โรงแรมเทวราช กลางเมืองน่าน แล้วจึงออกไปรับประทานอาหารเย็น สำหรับคณะที่มาักับรถทัวร์ในวันเดียวกันนั้น ได้เลยไปเข้าที่พักที่อำเภอบัวและจะออกเดินทางเข้าเมืองมารับท่านอาจารย์ที่สนามบินในตอนสายของวันรุ่งขึ้น ส่วนคณะน้อย ๆ ของเรานัดกันออกไปเดินชมตลาดเช้าของเมืองน่าน และที่ขาดไม่ได้คือพากันไปชิมขนมจีนน้ำเงี้ยวเจ้าอร่อยในตลาดเช้าด้วย

น้ำเงี้ยวที่น่านนี้ จะเป็นแบบน้ำใสใส เลือดหมูและกระดูกหมู ไม่ใส่พริก เด็ก ๆ ทานได้ สำหรับผู้ใหญ่ที่ชอบเผ็ดก็ใส่พริกป่น หรือแนมพริกขี้หนูทอดได้ตามชอบ ที่สำคัญคือ น้ำเงี้ยวของแท้จะต้องใส่ดอกจืดตากแห้งด้วย ขาดไม่ได้ เถ้าที่สังเกตจากที่ได้มาทานหลายหนแล้ว พบว่าแม่ค้าใส่ดอกจืดให้น้อยมาก ไม่ทราบเหตุใด ทั้ง ๆ ที่ดอกจืดก็มีราคาถูก หรือเป็นเพราะมีลูกค้าท่านอื่นที่ชื่นชอบใส่อยะ ๆ ไปเสียหมดหากทำรับประทานเองที่บ้านข้าพเจ้าชอบใส่มาก ๆ คราวนี้จึงซื้อ

ดอกจิวตากแห้งมาด้วยเมื่อเดินกลับโรงแรมเพื่อรับประทานอาหารเช้าที่โรงแรมจัดให้ (อีกนิดหน่อย) ก็แวะถ่ายรูปหน้าโรงแรมภูคาน่านฟ้า ซึ่งอยู่ติดกับโรงแรมเทวราชที่เราพัก ทราบภายหลังว่าเป็นของตระกูลลำช้า เจ้าของธนาคารกสิกรไทยจึงไม่แปลกใจว่าเมื่อไปที่อำเภอปัว แล้วได้เห็นอาคารของธนาคารกสิกรไทย สาขาปัว สร้างด้วยไม้ มีรูปแบบของอาคารแบบเดียวกันกับที่นี่

โรงแรมที่เราพัก มีพระไตรปิฎกฉบับประชาชนไว้ในห้องพักให้ด้วยครับ หลังรับประทานอาหารเช้า เราเช็คเอาท์ออกจากโรงแรมแต่เช้าเพราะหลังจากพวกเราอรบ คณะของท่านอาจารย์ที่สนามบินแล้วนั่งรถรางชมเมืองเสร็จ คณะทั้งหมด รวมคณะน้อย ๆ ของข้าพเจ้า ๕ คน ก็จะไปพักที่รีสอร์ท ที่อำเภอปัวซึ่งอยู่ห่างจากตัวเมืองน่าน ไปทางเหนือราว ๖๐ กิโลเมตร เมื่อยังมีเวลาก่อนที่ท่านอาจารย์จะเดินทางมาถึง คณะน้อย ๆ ของเรายังไปชมตัวเมืองซึ่งมีสถานที่สำคัญ ๆ ที่น่าเข้าชมคือ วัดพระธาตุแช่แห้ง ซึ่งอยู่อีกฟากหนึ่งของแม่น้ำน่าน ตั้งอยู่บนเนินเขาเตี้ย ๆ มีความสวยงามมาก จากนั้นไปชมวิหารวัดภูมินทร์และภาพวาด

อันงดงามยิ่งภายในวิหาร สกulpture ล้วนน่าที่มีความงดงามมาก แตกต่างจากที่อื่น บางท่านจึงจัดให้เป็นสกulpture น่าน เพราะมีเอกลักษณ์ความสวยงามเฉพาะตัว หน้าวัดภูมินทร์เป็น "ช่วงเมื่อน่าน" เป็นลานโล่งกว้าง ใช้เป็นที่จัดงานพิธีการของเจ้าผู้ครอง

นครน่านและประชาชนทั่วไป บางโอกาสก็ใช้เป็นตลาดแลกเปลี่ยนสินค้า จากนั้นได้ไปชม วัดพระธาตุช้างค้ำวรวิหาร ซึ่งเป็นวัดหลวงกลางเวียง (เมือง) ก่อนที่จะไปรอรับคณะของท่านอาจารย์ที่สนามบินน่านราว ๑๑.๓๐ น.

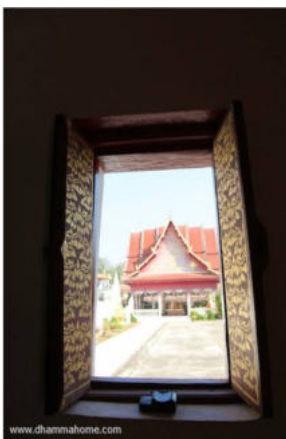

สำหรับกระพุ้งที่ลงนี้ จะขออนุญาตนำความ การสนทนาของท่านอาจารย์ซึ่งได้สนทนากับ พระภิกษุ ที่แสดงความประสงค์จะขอสนทนาธรรม กับท่านอาจารย์ในช่วงเช้าของวันสุดท้าย ก่อนที่ ท่านอาจารย์จะเดินทางกลับ ซึ่งข้าพเจ้ามีโอกาส ร่วมรับฟังการสนทนาด้วยในช่วงแรก ก่อนที่จะ ปลีกตัวกลับก่อนเพราะต้องขับรถทางไกล ตั้งใจว่า จะอยู่ฟังสักครึ่งชั่วโมง เพื่อจะได้ความธรรมะมา ฝากทุกท่านได้พอลงกระพุ้ง แต่เมื่อยิ่งฟัง ก็ยิ่ง ซาบซึ้ง ในธรรมที่ท่านอาจารย์เกื้อกูลอย่างยิ่ง จน เลยเวลาไปเล็กน้อย

ก่อนอื่นข้าพเจ้าขอคัดข้อความ
บางตอน ที่คุณเผด็จ ยี่สมบุญได้ลงไว้ใน
กระทู้ เยือนเมืองน่าน กับ ท่าน อ.สุจินต์
อบรมปัญญาในชีวิตประจำวัน ๑๘ ก.พ.
๒๕๕๗ มาลงไว้ให้ท่านได้พิจารณาอีก
ครั้งหนึ่ง ดังนี้ครับ

...การอบรมปัญญา ที่เป็นการเจริญสติปัฏฐาน ที่ถึงความไม่มีเรา ก็เป็นการเจริญสติ
ปัฏฐานที่เป็นปกติ ไม่ได้แยกจากชีวิตประจำวัน คือ ระลึกรู้ลักษณะของสภาพธรรมที่มี
จริง ทั้งที่เป็นกุศล อกุศล ด้วยว่าเป็นธรรม ไม่ใช่เรา ดังนั้น อกุศลเกิดแล้ว บังคับบัญชา
ไม่ได้ แต่หนทางการเจริญปัญญา เพื่อถึงความไม่มีเรา ก็คือ ระลึกรู้ ตัวอกุศลที่เกิดขึ้น
ว่าเป็นธรรม ไม่ใช่เรา หากไม่รู้ตัวอกุศล ก็จะไม่รู้ทั่วในธรรมเลย ว่าแม้กุศล ก็เป็นธรรม
ไม่ใช่เรา...

...สติย่อมเกิดได้ในที่ทั้งปวง เมื่อปัญญาถึงพร้อมแม้ขณะที่เที่ยว ก็มีแต่ธรรม มีได้ยิน มีเสียง มีคิดนึก ที่เป็นกุศล หรือ อกุศลก็ล้วนแล้วแต่เป็นธรรม สติปัญญาเกิดได้ว่า เป็นธรรม ไม่ใช่เรา ก็ค่อย ๆ ละความเป็นเราในขณะที่เที่ยวได้ หนทางที่ถูกต้อง คือ ฟังพระธรรมต่อไป และชีวิตก็ดำเนินไปตามเหตุปัจจัย พร้อม ๆ กับสะสมปัญญา สติและปัญญาก็เกิดขึ้นเอง รู้ความจริงในขณะที่เป็นชีวิตประจำวัน นี่คือนหนทางการถึง ความไม่มีเรา...

...ไม่ใช่ว่า ไปเที่ยว ฟังเพลง แล้วจะอบรมปัญญา เจริญสติปัญญาไม่ได้ และแม้สะสมอกุศล แต่อกุศลก็สะสมอยู่แล้ว แม้ไม่เที่ยว เพราะเกิดเป็นปกติ แต่ที่สำคัญ การสะสมระหว่าง อกุศล และ กุศล มีปัญญาเป็นต้น แยกกัน เมื่อปัญญาเจริญถึงที่สุดก็สามารถละกิเลสที่สะสมมามากเท่าไรก็ตาม ได้หมดสิ้น...

อันดับต่อไป เป็นความธรรมะ ที่ท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์ แสดงไว้ เมื่อช่วงเช้าของวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๕๗ ณ โรงแรมชมพุกา รีสอร์ท อําเภอบัว จังหวัดน่าน โดยจะได้นำภาพการท่องเที่ยว พักผ่อน ของคณะของท่าน อาจารย์และสมาชิกชมรมบ้านรั่มมะ มศพ. ตลอดทั้ง ๓ วัน มาบันทึกไว้เป็นประวัติ สืบไปด้วย ดังนี้

ท่านอาจารย์ :

ต้องไม่ลืมนะค่ะ คำว่า พระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นชื่อ ซึ่งใครไม่สามารถจะมีได้เลย นอกจากบุคคลที่ได้ทรงบำเพ็ญพระบารมีมาก นานเพื่อที่จะรู้ความจริงของสิ่งที่มีจริง ๆ ที่กำลังมีในขณะนี้ จึงจะกล่าวได้ว่าเป็นสิ่งที่มีจริง เพราะเหตุว่า กำลังปรากฏ ว่ามี

เพราะฉะนั้น การที่จะได้ยินได้ฟังพระธรรม ไม่ใช่สิ่งที่ย่างอย่างทีใคร ๆ คิดไม่เหมือนชาวบ้าน หรือใคร หรือชาวโลก หรือว่านักปราชญ์ของโลก สามารถที่จะกล่าว แต่ว่า เป็นคำที่เหนือกว่านั้นอีก คือ ไม่ว่าใครก็ตาม ที่เป็นผู้ที่เป็น ผู้รู้ ที่ทุกคนยกย่องของโลกก็จะมี "คำ" ที่เป็น "คำของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า"

...เพราะฉะนั้น ให้ทราบว่ ตั้งแต่เกิดจนตาย ทุกคน เมื่อ
ได้ศึกษาธรรมะแล้ว ก็จะได้รู้ว่ พุทธคำที่ไม่รู้จัก ไม่รู้จักจริง ๆ
เมื่อได้ฟังพระธรรมแล้ว ก็จะได้ "เริ่มรู้จัก" แต่ละคำที่พูด
แม้แต่ชีวิตประจำวัน ไม่ว่าจะพูดคำไหนก็ตาม ไม่ได้รู้จัก
ความจริงของสิ่งนั้นเลย เพราะฉะนั้น ให้ทราบว่เป็นคำที่
ลึกซึ้งอย่างยิ่ง คัมภีระ ไม่ใช่ว่ ใครก็ตามประมาท คิดว่
ฟังธรรมะแล้ว ก็จะเข้าใจได้ โดยรวดเร็ว...

...แต่ว่า ตามความเป็นจริง พอได้ยินคำว่า พระอรหันต
สัมมาสัมพุทธเจ้า แต่ละคำที่ได้ยิน เป็นวาจาสดๆจะ "คำ
จริง" ซึ่งยากที่จะได้ยินได้ฟัง ได้ยินแล้ว ก็ยาก ที่จะเข้าใจ
ด้วย เพราะฉะนั้น ไม่ใช่ประมาณ ว่าเราไม่ต้องศึกษา
ธรรมะ เพียงอ่าน หรือเพียงฟัง เนิ่น ๆ ก็จะเข้าใจ นั่นคือ
ความเข้าใจผิดซึ่งจะทำให้พระธรรมคำสอน จะค่อย ๆ
ลบเลือนไป เพราะว่าการที่ไม่เคารพ ในการฟัง แล้วก็คิด
ว่า สามารถที่จะเข้าใจได้ เพราะฉะนั้น ก่อนอื่น ที่จะได้ฟัง
พระธรรม ก็ควรที่จะได้ยิน คำที่เป็น อริยสวาทรี ขอเชิญ
คุณประเชิญ ค่ะ

"...ร่วมเงาของวัดบริเวณ
สถานทุกแห่งของวัดวา
อารามทั้งหมดเป็นของ
พระรัตนตรัยซึ่ง มีผู้
รู้คุณสร้างขึ้นมีปฏิการะ
ต่อพระรัตนตรัย แล้ว
หรือยัง?..."

อ.ประเชิญ :

อริยสวาทรี ที่เป็นคำฉันท์ ที่เหนือกว่าคำฉันท์ทั้งหลาย ก็
คือ พุทธัง สรณัง คัจฉามิ
ธัมมัง สรณัง คัจฉามิ
สังฆัง สรณัง คัจฉามิ
นี่คือ อริยสวาทรี ครับ ท่านอาจารย์ครับ

ท่านอาจารย์ :

คุณคำปัน :

ขอเชิญคุณคำปัน ให้คำแปลค่ะ

ครับ อริยสาวิตรี มี ๓ บท นะครับ บทละ ๘ อักขระ
รวมกันก็ ๒๔ อักขระ พุทธัง สรณัง คัจฉามิ คำแปลนะ
ครับ ข้าพเจ้า ขอถึงพระพุทเจ้า เป็นที่พึ่ง บทที่ ๒ อีก ๘
อักขระ ธัมมัง สรณัง คัจฉามิ ข้าพเจ้า ขอถึงพระธรรม
เป็นที่พึ่ง และบทที่ ๓ อีก ๘ อักขระ สังฆัง สรณัง คัจฉา
มิ ข้าพเจ้า ขอถึงซึ่งพระอริยสงฆ์ เป็นที่พึ่ง กราบท่าน
อาจารย์ ครับ

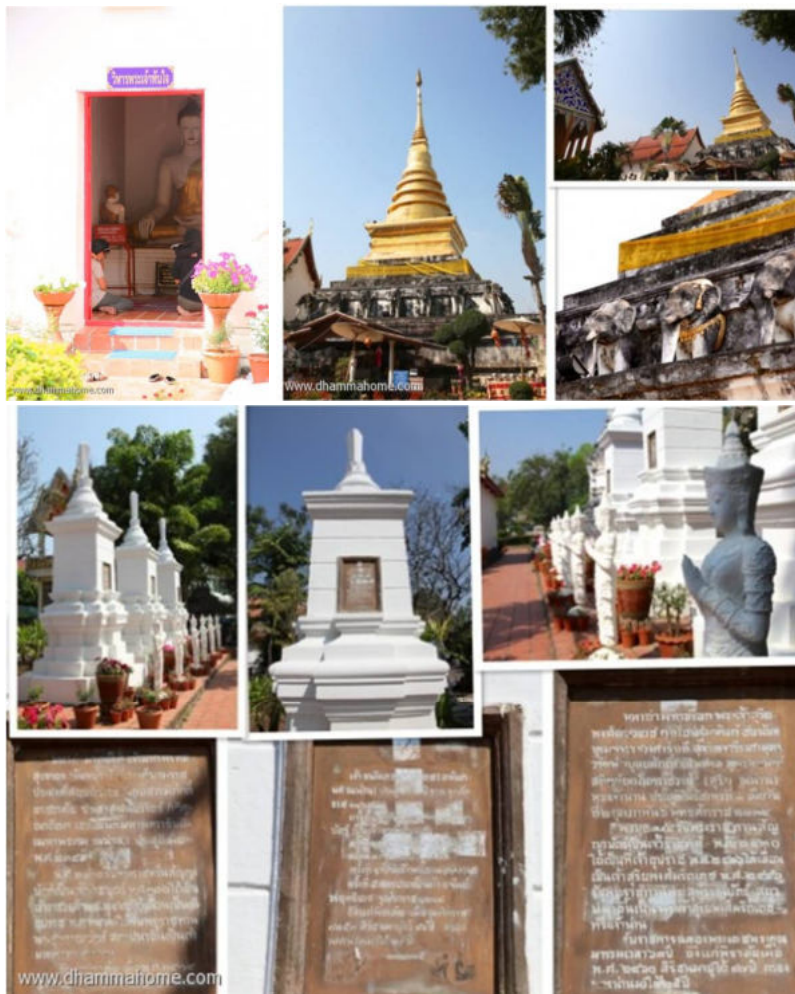

ท่านอาจารย์ :

คำว่า สภาวดี หรือ สภาวดี ในภาษามคธี ซึ่งเป็นภาษาบาลี หมายความว่า ยอดของคำฉันท์ หมายความว่า เป็นประมุขเวลาที่พวกพราหมณ์จะกล่าวคำฉันท์ใด ๆ เขาก็จะต้องกล่าว สภาวดีคำฉันท์ก่อน เพราะเหตุว่าเป็นยอดของคำฉันท์ แต่สำหรับพุทธศาสนิกชน ที่มีพระรัตนตรัยเป็นสรณะ ก่อนที่จะกล่าวถึงธรรมะ ทำไมเรากล่าวว่ขอถึงพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เป็นที่พึ่ง พุทธัง สรณัง คัจฉามิ ขอถึงพระธรรม เป็นที่พึ่ง ธัมมัง สรณัง คัจฉามิ ขอถึงพระอริยสงฆ์ เป็นที่พึ่ง สังฆัง สรณัง คัจฉามิ

...เพราะเหตุว่า เรามีพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นที่พึ่ง จริงๆ แล้วก็ เป็นที่พึ่งสูงสุด แต่ว่า จะไม่ใช่ที่พึ่ง อย่างเราคิด เพียงว่า ขอพึ่งชั่วคราว ครั้นคราว ยามทุกข์ยาก ยามลำบาก ก็ขอพึ่ง ไม่ใช่อย่างนั้น แต่ต้องขอพึ่งตลอดชีวิต และ ต้องเป็นผู้ที่ตรงด้วย ขอพึ่ง พึ่งอะไร? ถ้าจะพึ่งแบบ ให้ใครมาช่วย แบบญาติสนิท มิตรสหาย หรือว่า พึ่งแบบ ให้ทรัพย์สิน เงินทอง อยากได้อะไร ก็ขอ นั่นไม่ใช่...

ที่เก็บอัฐิเจ้าผู้ครองนครน่าน ภายในวัดหลวงกลางเวียง

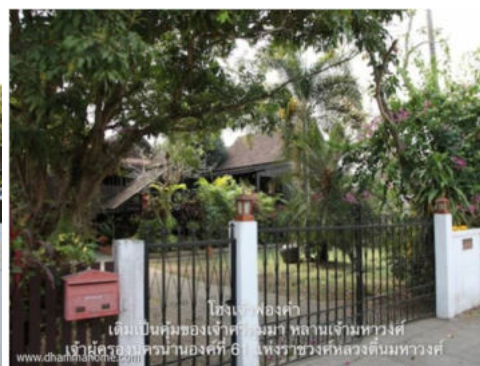
...ที่ฟังจริง ๆ ในสังสารวัฏฏ์ คือฟังพระปัญญาคุณ พระ
 บริสุทธิคุณ พระมหากรุณาคุณ มิฉะนั้น เราไม่สามารถที่
 จะได้รับ สิ่งซึ่งประเสริฐยิ่งเหนือกว่าสิ่งอื่นใด ทั้งชาติ
 ตลอดชีวิต ไม่ว่าชาติไหนก็ตามคือ ได้มี "ปัญญา" จาก
 การที่ "ได้ฟัง" วาจาซึ่งจะ "คำจริง" ที่ทรงแสดงให้คนที่
 "ศรัทธา" จิตที่ผ่องใสจากความเศร้าหมองใด ๆ คือ อกุศล
 เพื่อที่จะได้เข้าใจความจริง ที่กำลังปรากฏ...

...เพราะฉะนั้น เราจะไม่รู้เลยว่า สิ่งที่เราปรารถนาในชีวิต
 คือ อะไร? บางคนปรารถนาเพียงแค่ทรัพย์สิน เงินทอง
 บางคนปรารถนามิตรสหาย เกื้อกูลยามทุกข์ยาก หรือว่า
 ยามสนุก เพลิดเพลิน หรือไม่มีโรคภัยต่าง ๆ แล้วแต่ว่า
 ใครจะปรารถนาสิ่งใด บางคนปรารถนา ถึงกับ ลาภ ยศ
 สรรเสริญ สุข เท่าไหร่ก็ไม่พอ ไม่รู้จักจบ แต่ว่า ความจริง
 สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ ก็เพียง "ชั่วคราว" ถ้าศึกษาแล้ว ก็รู้ว่า
 แสนสั้นน้อยมาก แต่ไม่ศึกษาดูเหมือนว่ายังยืนพอสมควร
 แล้วในที่สุด ก็พลัดพรากจากไป แต่ว่าตามความเป็นจริง
 เร็วยิ่งกว่านั้นอีก...

...เพราะฉะนั้น เราก็จะได้เข้าใจว่า ถ้าเราไม่ได้มีความ
เข้าใจที่ถูกต้องเราก็เหมือนกับ มีชีวิตในโลกนี้ โดยการ
เกิดเป็นเรา อย่างนี้แหละ เดี่ยวสุข เดี่ยวทุกข์ เสร็จแล้ว ก็
ไม่เหลือเลย จากโลกนี้ไป เอาอะไรไปไม่ได้เลย แต่สิ่งที่ได้
ฟังจริง ๆ จากผู้ที่ได้ทรงเป็นพระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า
คือ ให้เราสามารถที่จะมีความเห็น ความเข้าใจ ที่ถูกต้อง
ซึ่งภาษาบาลี ใช้คำว่า "ปัญญา"...

...อย่างอื่น ตามไปไม่ได้เลย นอกจาก บุญ บาป ความดี ความชั่ว กุศล อกุศล ซึ่งในบรรดาความดีทั้งหมด "ปัญญา" ประเสริฐสุด เพราะเหตุว่า สามารถที่จะทำให้ได้เข้าใจความจริง เป็นสิ่งที่ล้ำค่า ไม่สามารถที่จะเอาสิ่งหนึ่งสิ่งใด มาเปรียบได้ เงินทอง ทรัพย์สินสมบัติทั้งหลายซื้อไม่ได้เลย ไม่มีใครจะเอาเงิน ไปซื้อปัญญา ขอบ่อย ขอมาก ไต ๆ เลยทั้งสิ้น...

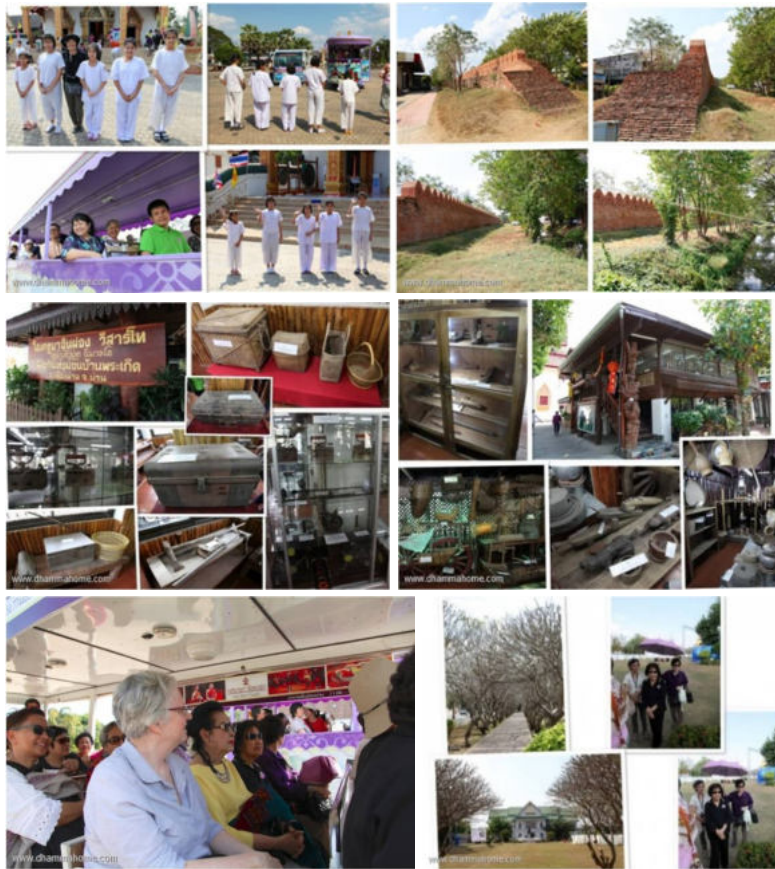

...แต่ต้องมีโอกาส ได้ฟังพระธรรม แล้วก็ฟัง ด้วยความเคารพอย่างยิ่งคือ ฟัง แล้วก็ไตร่ตรอง คำที่ได้ฟัง ว่าเป็นความจริงที่สามารถที่จะค่อย ๆ รู้ ค่อย ๆ เข้าใจได้ เพราะฉะนั้น ก็เป็นสิ่งที่ประเสริฐมาก กว่าที่เราสามารถที่จะรู้ความจริง ต้องบำเพ็ญ "สวากบารมี" เพราะเหตุว่า การที่จะมีปัญญา ซึ่งเป็นประมุข หรือว่า เป็นสิ่งที่ประเสริฐในบรรดาสิ่งที่ดีทั้งหมด ไม่มีอะไรประเสริฐเท่าปัญญา ก็

ต้องมีการที่เห็นคุณค่าของสิ่งนั้น แล้วก็ค่อย ๆ เริ่มสะสม
เพราะรู้ว่า ปัญญา ที่จะรู้ความจริง ไม่ง่าย เพราะเหตุว่า
ถ้าง่าย ทุกคนก็หมดกิเลส เป็นแต่คนดีหมด

...แต่ทำไม บางคนดี บางคนชั่ว ขณะใดที่ชั่ว เพราะ ไม่มี
ปัญญา ขณะใดที่ดี ยังไม่พอ เพราะเหตุว่า ดีที่สุด ก็คือ
ต้องสามารถเห็นถูก เข้าใจถูก ตามความเป็นจริง เพราะ
ฉะนั้น ต้องศึกษาด้วยความเคารพอย่างยิ่ง ใน "แต่ละคำ"
แล้วก็ได้ประโยชน์ แล้วก็ได้สาระจริง ๆ ว่าการฟัง คือ
ทำให้เข้าใจ สิ่งที่ได้ยิน ได้ฟัง และสำหรับบางคน ซึ่งไม่
เคยฟังมาก่อน การฟังก็จะทำให้สามารถ เข้าใจ "คำ" ที่
ได้ยิน ด้วย ไม่ใช่เพียงคิดว่า เข้าใจแล้ว...

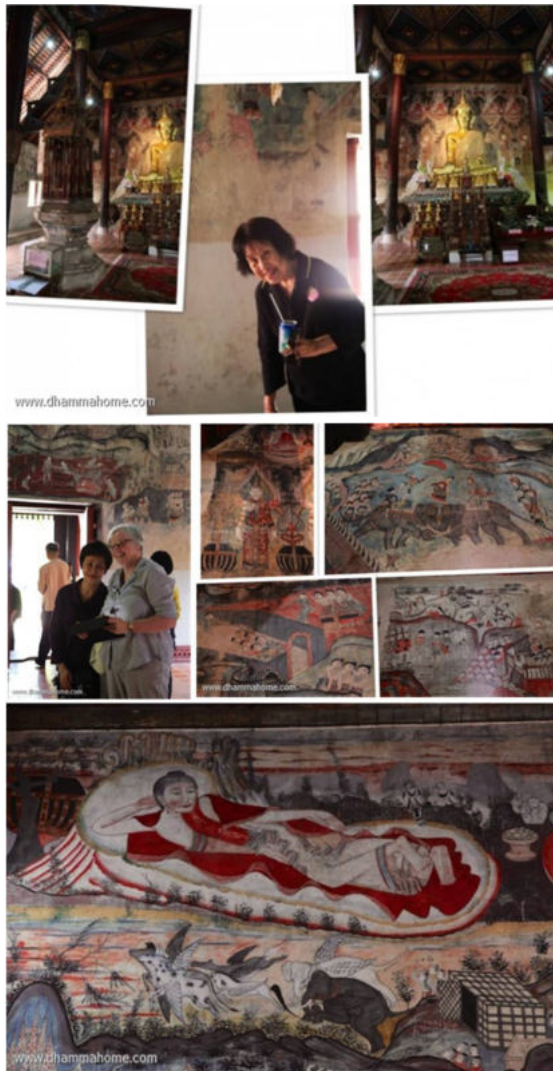
...ขอยกตัวอย่าง ทุกคนได้ยินคำว่า "ธรรมะ" เมื่อกี้เนี่ย เราก็
 กล่าว พุทธัง สรณัง คัจฉามิ มีพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เป็น
 ที่พึ่ง แต่ถ้าพระองค์ไม่ทรงพระมหากรุณาแสดงพระธรรม
 ใครจะได้ยิน? เราก็ไม่มีโอกาสจะได้ยิน ๒,๕๐๐ กว่าปี
 มาแล้ว จนถึง ณ วันนี้ พระวาจาที่ได้ตรัสในครั้งนั้น เราก็
 ยังมีโอกาสที่จะได้ยินได้ฟัง สำคัญอยู่ที่ว่า ต้อง "เข้าใจ"
 สิ่งที่ได้ยินได้ฟัง จริง ๆ ไม่ผิดเพิน

เช่น คำว่า "ธรรมะ" ชาวมคธ ใช้ภาษามคธี แต่ชาวไทย ใช้
 ภาษาไทย เพราะฉะนั้น คนที่ได้ยินคำว่า "ธรรมะ" แล้วก็
 ไม่รู้เลยว่า ธรรมะ คือ อะไร? ก็มี หรือแม้แต่ศึกษาธรรมะ
 เผิน ๆ ก็เข้าใจว่า รู้จักธรรมะแล้ว...

...แต่ว่า ตามความเป็นจริง ธรรมะ หมายความว่าถึง สิ่งที่มีจริง ถ้าเราใช้ภาษาไทย เราจะไม่มีการใช้อื่น มาเป็นเครื่องกันเลย เพราะเหตุว่า เราสามารถที่จะเข้าใจตรง แล้วก็ไม่ต้องไปแปล ไม่ต้องอ้อมค้อมด้วย "ธรรมะ" คือ "สิ่งที่มีจริง" สมควรที่จะรู้ เพราะเหตุว่า ถ้าไม่จริง ไม่มี จะรู้ทำไม? และ จะรู้ได้อย่างไร? เพราะฉะนั้น แม้แต่ "คำเดียว" แท้ ๆ ธรรมะ คือ สิ่งที่มีจริงใครรู้บ้าง? ถ้าไม่ฟังต่อไป...

...แต่ถ้าศึกษาต่อไป แล้วก็ไตร่ตรองด้วย แล้วก็ เป็นผู้ที่ตรงด้วย ต้องรู้ว่า เดียวนี้ มีอะไรที่มีจริง ๆ เพราะบอกว่า ธรรมะ เป็นสิ่งที่มีจริง คำนี้ ไม่เปลี่ยน คำใดที่ตรัสแล้ว ไม่เป็นสอง หมายความว่า จะไม่เปลี่ยนเป็นอย่างอื่น เพราะฉะนั้น เมื่อธรรมะ เป็นสิ่งที่มีจริง คำนี้ เปลี่ยนไม่ได้ แต่ว่าอะไร? กำลังมีจริง? ไม่เคยคิดมาเลย ว่าต่างกับที่ พระผู้มีพระภาคฯ ทรงแสดง เพราะเหตุว่า ถ้าถามว่า เดียวนี้ อะไรมีจริง ถ้าไม่ฟังธรรมะเลย ไม่เคยมาก่อน ต้องไปหาใหม่? อะไรมีจริง? อยู่ตรงไหน?...

...แต่ว่าความจริง ไม่ต้องไปหาเลย ใกล้ที่สุด คือ เดี่ยวนี้
 สิ่งที่กำลังปรากฏ นี่แหละ!!! จริง!!! "เห็น" มีจริง ใครว่า
 "เห็น" ไม่จริงบ้าง? "ได้ยิน" มีจริง ใครไม่ได้ยินบ้าง?
 เพราะฉะนั้น "เห็น" ที่มีจริง ๆ นี่แหละ "เป็นธรรมะ" "ได้
 ยิน" ที่มีจริง ๆ นี่แหละ เป็นธรรมะ "คิด" เป็นธรรมะหรือ
 เปล่า? "คิด" มีจริง ๆ "คิด" เป็นธรรมะ "สุข" ความรู้สึกเป็น
 สุข อากาศวันนี้ ดีมาก เย็นสบาย เป็นธรรมะหรือเปล่า?
 เป็น...

...เพราะฉะนั้น สิ่งหนึ่ง สิ่งใดก็ตาม ที่กำลังปรากฏ สิ่งนั้น "เกิดขึ้น" จึงปรากฏว่ามี ใครบ้าง? ว่าเดี๋ยวนี้ สิ่งที่กำลัง มี "เกิดแล้ว" แต่พระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า ตรัสว่า สิ่ง หนึ่งสิ่งใดก็ตาม ที่เกิด สิ่งนั้น มีความดับไป เป็นธรรมดา เพราะฉะนั้น สิ่งใดก็ตาม ที่ปรากฏขณะนี้ เกิด แล้ว ดับ...

...นี่คือ การที่จะฟังพระธรรม จนกระทั่งรู้ว่า นี่คือ ผู้ที่ทรง ตรัสรู้ความจริง เช่น "เห็น" ไม่ใช่ "ได้ยิน" "เห็น" ต้องอาศัย "ตา" "ได้ยิน" ต้องอาศัย "หู" ขณะที่เกิดเห็น ขณะนั้น จะ ไม่ได้ยิน ช่วงขณะที่แสนสั้น ที่เกิดขึ้น "เห็น" ดับไปแล้ว จึง มีสภาพธรรมะ ที่เกิดขึ้น "ได้ยิน" แสนสั้น แล้วก็ ดับไป เพราะฉะนั้น ชีวิต ตั้งแต่เกิด จนตาย ดูเหมือนว่า ไม่ได้ ดับไปเลย สักขณะเดียว...

...แต่ผู้ที่ได้ทงตรัสรู้รู้ว่า ที่เกิดนั้นก็คือ ธรรมะ แต่ละหนึ่ง
ซึ่ง เกิดแล้วดับ สืบต่อ ตั้งแต่เกิดจนถึงขณะนี้ ไม่มีอะไรที่
ไม่เกิด จะปรากฏได้ และเมื่อเกิดแล้ว ต้องดับไปทันที เร็ว
สุดที่จะประมาณได้ จนกระทั่ง การเกิดดับนั้น ไม่ปรากฏ
เลย ทั้งเกิดและดับ ใครปฏิเสธคะ? ขณะนี้!!!...

..."เห็น" เกิด ดับ เร็วมาก "ได้ยิน" เกิด ดับ เร็วมาก "คิด"
เกิด ดับ เร็วมาก แต่ละคำ ถ้ามีเพียง "คำเดียว" จะไม่รู้
เรื่องเลย เพราะฉะนั้น ที่เข้าใจนี้ ก็คำ? ซึ่งเกิด เพราะจิต
ซึ่งกำลังคิดถึง แต่ละคำนั้นทั้งหมด เป็นธรรมะ ซึ่งศึกษา
ตลอดชีวิต ทุกชาติ กว่าจะได้เข้าใจความจริงว่า แท้ที่จริง

แล้ว ไม่มีอะไรที่เป็นของเรา หรือของคนหนึ่งคนใด หรือ
 สิ่งหนึ่งสิ่งใดที่ "เที่ยง" ที่ "ยั่งยืน" เลยสักอย่างเป็นแต่เพียง
 สิ่งซึ่งมีปัจจัย เกิดขึ้น แล้วก็ดับไป อยู่ตลอดเวลา จึงจะ
 เข้าใจพระธรรมได้...

...มิฉะนั้น จะศึกษาพระธรรม โดยไม่เข้าใจเลย เพราะ
 เหตุว่า เป็นแต่เพียง "ชื่อ" และ "เรื่องราว" ต่าง ๆ แต่ว่า
 ตามความเป็นจริง ต้อง "เข้าถึง" ความหมายที่ว่า พระ
 ธรรม ที่ทรงแสดงทั้งหมด แสดงถึง ความจริง ที่มีจริง ๆ
 แต่ละหนึ่ง โดยละเอียดยิ่ง เพราะฉะนั้น เมื่อแต่ละหนึ่ง
 เกิดขึ้น แล้วก็ดับไป จึงเป็นอนัตตา ไม่ใช่สิ่งหนึ่งสิ่งใด ที่
 เที่ยง ที่ยั่งยืน ถ้าไม่ศึกษาให้เข้าใจอย่างนี้ จะอ่านพระ
 ไตรปิฎกไม่เข้าใจ หรือแม้แต่พระสูตร และพระวินัย ด้วย

นี่เป็นเหตุที่เราจะต้อง ค่อย ๆ เข้าใจขึ้น ตามลำดับ แล้วก็
 เป็นผู้ที่ตรง จึงจะได้สาระว่า รู้จักแม้แต่คำเดียว คือ คำว่า
 "ธรรมะ" จริง ๆ หรือเปล่า? ได้ยินอย่างนี้ ถึงขั้นที่ใช้คำว่า
 ประจักษ์แจ้งความจริงหรือยัง? ที่จะใช้คำว่า อริยสัจจะ
 ความจริง ที่ทำให้เป็นผู้ที่ประเสริฐ ที่สามารถจะดับกิเลส
 ได้ด้วยความรู้ ตามความเป็นจริง นี่ "ขั้นฟัง" แต่ว่า ยัง
 ไม่ได้ประจักษ์ การเกิด ดับ เลย...

...พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ไม่ได้ทรงแสดงแต่เพียง "คำ" แต่
ทรงแสดง การอบรมเจริญปัญญา จนกระทั่งสามารถที่จะ
"เห็นถูกต้อง ตามความเป็นจริง" ตั้งแต่ คำแรก ที่ได้ฟัง
แล้วเข้าใจ ที่ปฏิเสธไม่ได้ เช่น ขณะนี้ สภาพธรรมะเกิด
ดับ สามารถจะประจักษ์ความจริงได้เช่นเดียวกับที่พระ
อรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงตรัสรู้ และทรงแสดง
มิฉะนั้น จะไม่มีคำว่า สว่าง หรือ อริยสว่าง ถ้าไม่
สามารถที่จะรู้ความจริงนี้ได้...

...แต่ว่า พระรัตนตรัยมี ๓ พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์
พระสัมมาสัมพุทธเจ้า คือ พระพุทธ พระธรรม คือ คำ
สอน ตั้งแต่เบื้องต้น จนถึงการรู้แจ้งความจริง ทำให้ถึง
ความเป็น พระอริยบุคคลซึ่งเป็น พระสังฆรัตนะ...

...ธรรมะ ยังมีค่ะ ยังไม่ได้ลบเลือนไป แต่ว่าต้องศึกษา
ด้วยความเคารพ มิฉะนั้น ถ้าไม่รู้จริง ๆ เข้าใจผิด
เข้าใจผิด คำไม่จริง จะเบียดเบียน คำจริง และในที่สุด
พระธรรม ก็จะอันตราย...

...เพราะฉะนั้น แต่ละคน ก็คือว่า เป็นผู้รู้ ว่า ธรรมะ เป็น
สิ่งที่ยาก อย่างกล่าวเลย ว่าธรรมะง่าย ใครจะบอกให้รู้
ธรรมะได้ง่าย ๆ คนนั้นผิด เพราะเหตุว่า พระธรรม ไม่
สามารถที่จะเป็นอย่างที่คนนั้นเข้าใจได้เลย เพราะว่า
ขณะนี้ กำลังมี และเป็นจริงอย่างนั้น แต่กว่าจะรู้ความ
จริงอย่างนั้นได้ "ปัญญา" ก็จะต้องอบรมจนกระทั่งค่อย ๆ
รู้ ค่อย ๆ เข้าใจขึ้น...

...เพราะฉะนั้น ไม่ท้อถอย เพราะเหตุว่า มีสิ่งที่มีจริง
พร้อมที่จะให้รู้ ให้เข้าใจได้ เพียงมีศรัทธา ความผ่องใส
ของจิตซึ่งไม่ใช่ความติดข้อง ด้วยความต้องการ หรือเป็น
ความขุ่นเคือง ว่า ยากนัก...

...แต่ว่า เป็นสิ่งที่ สามารถที่จะฟัง แล้วก็สนทนากันเพื่อที่
สิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งเคยฟังเดิน ๆ หรือเคยฟังมาแล้ว แล้วไม่
เข้าใจ ก็จะได้ ไตรตรอง แล้วก็พิจารณาจนกระทั่งรู้ว่า
ความจริง คืออย่างไร? เมื่อความจริง ได้เข้าใจแล้ว ก็จะมี
ว่า เป็นวาจาสัจจะที่พระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า ได้ทรง
แสดง...

อ.ธิดารัตน์ :

ท่านอาจารย์คะ เมื่อที่ท่านอาจารย์ได้กล่าวว่า "คำไม่จริง" เบียดเบียน "คำจริง" ท่านอาจารย์จะยกตัวอย่างให้ชัดเจน เพิ่มขึ้นไหม? ว่าคำไม่จริง อย่างไร? ที่เบียดเบียนคำจริง

ท่านอาจารย์ :

ค่ะ "พระธรรม ไม่ยาก" จริงไหม?

อ.ธิดารัตน์ :

ไม่จริง

ท่านอาจารย์ :

แค่นี้ ก็รู้แล้ว ว่าจริง หรือไม่จริง แต่ถ้าคนไม่รู้ ตื่นเต้นเลย ไม่ยาก ก็ดี จะได้เข้าใจเร็ว ๆ จะได้รู้แจ้งเร็ว ๆ นี่คือ เบียดเบียนหนทางที่จะรู้ความจริง ซึ่งแสนยาก

คุณคำปั่น :

ในเบื้องต้น ที่ได้ยิน ได้ฟัง จะขาดไม่ได้เลย ก็คือการฟัง การศึกษา ด้วยความเคารพ การฟังพระธรรม ด้วยความเคารพ เป็นอย่างไร? และจะนำไปสู่การเข้าใจความจริง ของสิ่งที่มีจริง ๆ ในขณะนี้ อย่างไร? ครับ ท่านอาจารย์ ครับ

ท่านอาจารย์ :

ด้วยความเคารพ คือ ธรรมะ คือ สิ่งที่มีจริง เดียวนี้ เพราะฉะนั้น ไม่ใช่เพียงฟัง แล้วเคารพ จะไปกราบไหว้ แต่ต้องพิจารณา ไตร่ตรองว่า สิ่งที่มีจริง ๆ เดียวนี้ คือ อะไรบ้าง? ที่กล่าวว่า จริง ธรรมะ เป็นเรื่องที่ต้อง ไตร่ตรอง แล้วก็เห็นถูก ความเข้าใจถูก ของผู้ที่ ไตร่ตรองแล้ว

พระคุณเจ้า :

เจริญพร ญาติโยม ดีใจ ที่โยมอาจารย์สุจินต์ ได้มา
สนทนาธรรมที่นี่ อาตมามีคำถามอยู่ ๒-๓ คำถามก็จะ
ถามทีเดียวเลย แล้วก็ให้โยมอาจารย์เมตตาตอบ
ทั้งหมดเลย อย่างแรกก็ในฐานะที่อาตมาเป็นนักปฏิบัติ
ธรรม นักภาวนาปฏิบัติธรรม อยากจะถามว่า ปฏิบัติ
ธรรมอย่างไร? ในฐานะนักปฏิบัติภาวนา ข้อที่สอง ก็คือ
เรียนอภิธรรม อาตมาก็ไม่ค่อยจะมีพื้นฐานอะไรมากมาย
ก็พยายามที่จะศึกษา แล้วก็อยากจะถามว่า เรียนพระ
อภิธรรม จะเริ่มอย่างไร? ข้อที่สาม รู้ธรรม เห็นธรรม เห็น
ได้อย่างไร? โยมอาจารย์

ท่านอาจารย์ :

ทั้งหมดนะเจ้าคะ เป็นเรื่องของ "คำเดียว" คือ "ธรรมะ"
ทุกข้อที่พระคุณเจ้ากล่าว "ธรรมะ" ทั้งหมด ใช่ไหมเจ้า
คะ? แม้แต่ข้อหนึ่ง ปฏิบัติธรรมะ ข้อที่สอง กรุณา
ทบทวนด้วยเจ้าคะ

พระคุณเจ้า :

เริ่มเรียนอภิธรรม เริ่มอย่างไร?

ท่านอาจารย์ :

ก็มีคำว่า "ธรรมะ" ข้อสาม

พระคุณเจ้า :

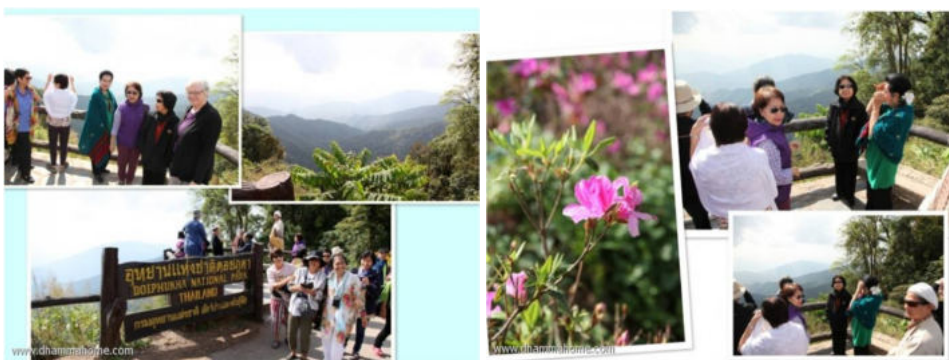
รู้ธรรม เห็นธรรม เห็นอย่างไร?

ท่านอาจารย์ :

ทั้งหมด มีคำว่า "ธรรมะ" เพราะฉะนั้น จะประมาทไม่ได้
เลยเจ้าค่ะ ว่าเท่าที่ได้ยินคำว่า ปฏิบัติธรรมะ เรียนพระ
อภิธรรม แล้วก็จะรู้ธรรมะ ได้อย่างไร? ทั้งหมด ก็คือว่า
ต้องเป็นผู้ที่ละเอียด ถ้าพระคุณเจ้ามั่นใจว่า ธรรมะ คือ
สิ่งที่มีจริง ไม่ได้อยู่ในหนังสือ เจ้าค่ะ "เห็น" ไม่ได้อยู่ใน
หนังสือ

..."ได้ยิน" ก็ไม่ได้อยู่ในหนังสือ ในหนังสือมีแต่ตัวที่เป็น
เส้นต่าง ๆ เส้นยาว เส้นสั้น เส้นกลม เส้นเหลี่ยม ไม่ใช่
"เห็น" แต่ในขณะที่กำลังปรากฏ เป็นเส้นต่าง ๆ เพราะมี
"จิต" ที่ "เห็น" ถ้าไม่มี "เห็น" จะไม่มีการอ่าน หรือว่า ดู
อะไรได้เลย เพราะฉะนั้น ในขณะที่กล่าวว่า "เห็น" "เห็น"
มีจริง ๆ เจ้าค่ะ แล้ว "เห็น" ไม่ได้อยู่ที่หนังสือ "เห็น" ก็ไม่ใช่
ตัวหนังสือ ตัวหนังสือก็เป็นเส้นต่าง ๆ ดังที่เรียนให้ทราบ
แล้ว...

...แต่ว่า ตามความเป็นจริง ในขณะนั้น ต้องมี "เห็น" ถ้า
ไม่มี "เห็น" จะไม่มีเส้นต่าง ๆ ที่ปรากฏว่า อยู่ในหนังสือ
เลย เพราะฉะนั้น ถ้าเข้าใจว่า ความจริงขณะนี้ "เห็น"
เมื่อไหร่? "เป็นธรรมะ" เมื่อนั้น "เข้าใจ" เห็น เมื่อไหร่ คือ
การเริ่มศึกษาธรรมะ เมื่อนั้น "รู้แจ้ง" ความจริงของ "เห็น"
เมื่อไหร่ ขณะนั้น ก็คือ รู้แจ้งธรรมะ เมื่อนั้น...

...เพราะฉะนั้น ขณะนี้ มี "เห็น" ยังไม่ได้ศึกษาเรื่อง "เห็น"
ยังไม่ได้เข้าใจเรื่อง "เห็น" ถ้าจะเข้าใจ จนกระทั่ง แจ่ม
ประจักษ์ความจริง ว่า "เห็น" ขณะนี้ เป็นธรรมะ เป็น
อนัตตา ไม่ใช่เรา ไม่ใช่ของเรา เกิดขึ้นแล้วดับไป ก็ต้องรู้
ว่า ขณะนี้ที่กำลังเห็นนี้แหละ คือสิ่งที่พระอรหันตสัมมา
สัมพุทธเจ้าทรงแสดงกับชาวมคธ หรือว่า ผู้ที่กำลังฟังพระ
ธรรม ในขณะนั้น ไม่มีหนังสือเลย...

...มี "เห็น" "เห็น" เป็น "ธรรมะ" "ความลึกซึ้งของเห็น" เป็น "อภิธรรมะ" ธรรมะที่ไม่มีใครสามารถจะเปลี่ยนแปลงได้ เลยทั้งสิ้น จะเปลี่ยน "เห็น" ให้เป็น "ได้ยิน" ไม่ได้ จะเปลี่ยน "เห็น" ให้เป็น ชม เป็น หวาน เป็น แข็ง ไม่ได้ "เห็น" เป็น "เห็น" เท่านั้น

สภาพธรรมะที่ไม่มีใครสามารถที่จะเปลี่ยนแปลง "ลักษณะ" ให้เป็นอย่างอื่นเลยจึงเป็น ปรมัตถธรรม

จะได้ยินสองคำเจ้าคะ ธรรมะ – ปรมัตถธรรม และธรรมะ ที่เป็น ปรมัตถธรรม อย่างนี้ลึกซึ้งอย่างยิ่ง สุขุม กว่าที่จะ รู้แจ้งความจริงได้ว่า ไม่ใช่เรา เกิดขึ้น แล้ว ดับไป ขณะนั้น ก็เป็น อภิธรรม...

...เพราะฉะนั้น ที่พระคุณเจ้าบอกว่า พระคุณเจ้า เรียน
อภิธรรมก็ต้องรู้ว่า ไม่ใช่เรียน "คำ" หรือ ไม่ใช่เรียน
"ตัวหนังสือ" แต่ "ทุกคำ" นั้นบ่งถึง "ลักษณะ" ของสภาพ
ธรรมะ ที่มีจริง ๆ ทุกขณะ แม้แต่ขณะนี้ ก็มี "เห็น"...

...ถ้าเข้าใจ "เห็น" เมื่อไหร่จะจากการ "ฟัง" การ "อ่าน"
แล้วก็ พิจารณา ไตร่ตรอง จนกระทั่ง "เริ่มเข้าใจ" ว่า "เห็น"
เป็น "ธรรมะ" เป็น "อภิธรรมะ" เพราะว่า แม้เห็นเกิดแล้ว
ดับไป ก็ยังไม่รู้จัก ว่า "เห็น" ขณะนี้ เกิด แล้ว ดับ...

...เพราะฉะนั้น ที่จะรู้แจ้ง "สภาพธรรมะ" ได้ ภาษาบาลี จะใช้คำว่า "ภาวนา" เจ้าคะ "ภาวนา" ไม่ได้หมายความว่า ไปนั่ง ไปปฏิบัติ แต่ว่า หมายความว่า อบรม "ปัญญา" ให้ ค่อย ๆ เข้าใจ สิ่งที่มีจริง จนกว่าจะสามารถ รู้ความจริง ของสิ่งนั้นได้ คำว่า "ปฏิบัติ" ขอเชิญคุณคำปัน ให้คำแปล ด้วยค่ะ...

คุณคำปัน :

ครับ ก็เป็นคำที่มาจากภาษาบาลีว่า "ปฏิบัติ" "ปฏิ" แปลว่า "เฉพาะ" "ปัตติ" แปลว่า "ถึง" เพราะฉะนั้น "ปฏิบัติ" ซึ่งแปลทับศัพท์เป็น "ปฏิบัติ" มีความหมายที่ลึกซึ้ง มากก็คือ เป็นการ "ถึงเฉพาะ" "ลักษณะของสภาพธรรมะ" ที่กำลังมี กำลังปรากฏ ตามความเป็นจริง" ซึ่งใจความ

ตรงนี้ ก็ได้ฟังจากท่านอาจารย์ก็ประมวลเป็นความเข้าใจ
ว่า เป็นการเข้าถึง สภาพธรรมะ ด้วยสติและปัญญา ครับ
นี่คือ ความหมายของ "ปฏิบัติ" ครับ ก็กราบเรียนท่าน
อาจารย์ในความละเอียด ครับ

ท่านอาจารย์ :

เพราะฉะนั้น จะมี "นักปฏิบัติ" ได้ไหมเจ้าคะ? ถ้าไม่เข้าใจ
"ขณะนี้" ว่า "เป็นธรรมะ" ไม่มี เจ้าคะ ต้องเป็น "ผู้ตรง"
อย่างยิ่ง นี่คือการที่จะทำให้พระศาสนาดำรงอยู่ โดยการ
ที่ ไม่เปลี่ยน หรือไม่เข้าใจผิด ไม่มี "วาทะอื่น" ซึ่งมา
เบียดเบียน "วาทะจริง" ให้ค่อยๆ หดไป

...เพราะฉะนั้น "นักปฏิบัติ" โดยมาก ใช้กันทั่วโลก เจ้าคะ
แต่ว่า ตามความเป็นจริง ต้องถามผู้ที่ปฏิบัติ หรือผู้ที่
เข้าใจว่า ตนเอง เป็น "นักปฏิบัติ" ว่า "ปฏิบัติ" อะไร? และ
"ทำ" อะไร...

...เมื่อได้ "เข้าใจ" ถูกต้องแล้ว จะไม่มี "นักปฏิบัติ" แต่ จะมีการ "อบรมเจริญ ความเห็นที่ถูกต้อง" ใช้คำว่า "ภาวนา" แล้วถ้าศึกษาโดยละเอียด จะมีภาวนา ๒ อย่าง คือ สมถภาวนาอย่างหนึ่ง และ วิปัสสนาภาวนา อีกอย่างหนึ่ง...

...เพราะฉะนั้น ทุกคำ ไม่ใช่เป็นคำ ที่เพียงฟังแล้ว ใช้เลยทันที เฝื่อนมาก แต่ฟังแล้ว ต้องพิจารณา ต้องถามว่า คืออะไร? ถามว่า ปฏิบัติ คือ อะไร? ถ้าตอบไม่ตรง เพราะเหตุว่า ไม่เข้าใจ ธรรมะไม่ใช่ปฏิบัติ...

...เพราะ "ปฏิบัติ" มาจากคำภาษาบาลีว่า "ปฏฺิ" กับคำว่า "ปัตติ" "ปฏฺิ" แปลว่า "เฉพาะ" "ปัตติ" แปลว่า "ถึง" ถ้าใช้ภาษาไทยว่า "ถึงเฉพาะ" อะไรถึง? การฟัง ก็คือว่า "ฟัง" เพื่อ "เข้าใจถูก" เพราะฉะนั้น "ถึง" การที่เข้าใจถูก ตามความเป็นจริงของสิ่งที่มีของธรรมะ นั่นเอง...

...เช่น "ขณะนี้ กำลังเห็น" เข้าใจถูก ตามความเป็นจริงว่า "เห็น" เป็น "เห็น" เท่านั้น เกิดขึ้น แล้ว ดับไป หรือเปล่า? ถ้าไม่เข้าใจอย่างนี้ ไม่ได้ "ถึงเฉพาะ" ลักษณะ ของ "เห็น" ด้วยความเข้าใจถูกต้อง ตามความเป็นจริงว่า "เห็น" ไม่ใช่เรา...

..."เห็น" เป็นแต่เพียง "ธรรมะ" คือ สภาพรู้ที่เกิดขึ้น รู้ สิ่งที่กำลังปรากฏว่า เป็นอย่างนี้ ไม่เป็นอย่างอื่น แล้วก็ ดับไป เพราะฉะนั้น เป็นผู้ที่อบรม เจริญ ความเห็นถูก ความเข้าใจถูก ในสิ่งที่มี เจ้าค่ะ...

"...กำลังเห็น แล้วไม่พูดเรื่องเห็น แล้วจะพูดเรื่องอะไร

จึงจะเข้าใจได้ว่า เห็น เป็น ธรรม ไม่ใช่เรา..."

(คัดจาก ปันธรรม - ปัญญ์ธรรม ... ครั้งที่ ๑๒๙)

ขณะนี้ มีเห็น แต่เป็น "เรา" ที่เห็น จึงมีการฟังพระธรรม

เพื่อจะได้เข้าใจว่า เห็น เป็น ธรรม ไม่ใช่เรา

(คัดจาก ปันธรรม - ปัญญ์ธรรม ... ครั้งที่ ๑๒๙)

"...ธรรมไม่ใช่อยู่ที่อื่น

เพราะเหตุว่า บางท่านเข้าใจว่า ชีวิตประจำวัน ไม่ควรจะเป็นสภาพธรรม

นั่นหมายความว่า ท่านไม่เข้าใจลักษณะของสภาพธรรม

ว่าแท้ที่จริงแล้ว ทุกขณะที่กำลังปรากฏ ตามปกติตามความเป็นจริง เป็นสภาพธรรม

ไม่ต้องไปแสวงหาธรรมอื่นเลย

ขณะนี้ เดียวนี้ สภาพธรรมกำลังปรากฏ..."

(คัดจาก ปันธรรม - ปัญญ์ธรรม ... ครั้งที่ ๑๒๙)

[๔๐๗] ท่านภูมิจะกล่าวว่า ดูก่อนพระราชกุมาร เรื่องนี้อาตมภาพมิได้สดับรับมาเฉพาะพระพักตร์พระผู้มีพระภาคเจ้าเลย แต่ข้อที่เป็นฐานะมีได้แล คือ พระผู้มีพระภาคเจ้าจะพึงทรงพยากรณ์อย่างนี้ว่า ถ้าแม้บุคคลทำความหวัง แล้วประพัตติพรหมจรรย์โดยไม่แยบคาย เขาก็ไม่สามารถจะบรรลุผล ถ้าแม้ทำความไม่หวังแล้ว ประพัตติพรหมจรรย์โดยไม่แยบคาย เขาก็ไม่สามารถจะบรรลุผล ถ้าแม้ทำทั้งความหวังและความไม่หวังแล้ว ประพัตติพรหมจรรย์โดยไม่แยบคาย เขาก็ไม่สามารถจะบรรลุผล ถ้าแม้ทำความหวังก็มีใช่ ความไม่หวังก็มีใช่ แล้วประพัตติพรหมจรรย์โดยไม่แยบคาย เขาก็ไม่สามารถจะบรรลุผล

พระสุตตันตปิฎก มัชฌิมนิคาย อปปริปัญญาสก์ เล่ม ๓ ภาค ๒ หน้าที่ ๙๙
ข้อความบางตอนจาก ภูมิจสูตร

www.dhammadownload.com

กราบเท้าบูชาคุณ ท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์ ที่เคารพยิ่ง
ขออนุโมทนาในกุศลศรัทธาของ ดร.อนุสรณ์ กุศลวงษ์ และ พี่เดือนฉาย คำอำนวย
และ ขออนุโมทนาในกุศลจิตของทุก ๆ ท่าน ครับ

